

ISSN 1400-5719

Rapport RL 2003:22

Olycka med en flygskärm på Bollekollen, Bollebygd, O län, den 24 september 2002

Dnr L-081/02

SHK undersöker olyckor och tillbud från säkerhetssynpunkt. Syftet med undersökningarna är att liknande händelser skall undvikas i framtiden. SHK:s undersökningar syftar däremot inte till att fördela skuld eller ansvar.

Det står var och en fritt att, med angivande av källan, för publicering eller annat ändamål använda allt material i denna rapport.

Rapporten finns även på vår webbplats: www.havkom.se

Statens haverikommission (SHK) Board of Accident Investigation

Postadress/Postal address

P.O. Box 12538
SE-102 29 Stockholm Sweden

Besöksadress/Visitors

Wennerbergsgatan 10
Stockholm

Telefon/Phone

Nat 08-441 38 20
Int +46 8 441 38 20

Fax/Facsimile

Nat 08 441 38 21
Int +46 8 441 38 21

E-mail Internet

info@havkom.se
www.havkom.se

Luftfartsverket

601 79 NORRKÖPING

Rapport RL 2003:22

Statens haverikommission har undersökt en olycka som inträffade den 24 september 2002 på Bollekollen, Bollebygd, O län, med en flygskärm.

Statens haverikommission överlämnar härmed enligt 14 § förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor en rapport över undersökningen.

Lena Svenaeus

Sakari Havbrandt

Rapport RL 2003:22

L-081/02

Rapporten färdigställd 2003-06-10

<i>Luftfartyg: typ</i>	Nova exact 27
<i>Klass</i>	Flygskärm
<i>Ägare</i>	I enskild ägo
<i>Tidpunkt för händelsen</i>	2002-09-24, kl. 17.49 i dagsljus <i>Anm:</i> All tidsangivelse avser svensk sommartid (UTC + 2 timmar)
<i>Plats</i>	Bollekollen, Bollebygd, O- län, (pos 5739N 01233E; 160 m över havet)
<i>Typ av flygning</i>	Privat
<i>Väder</i>	Enligt SMHI:s analys: Sydvästlig vind 7-10 knop, god sikt, 1-2/8 stratocumulus med bas 2 000 fot, temp./daggpunkt +13/+9 °C, QNH 1015 hPa
<i>Antal ombord: besättning:</i>	1
<i>Personskador</i>	Allvarliga
<i>Skador på luftfartyget</i>	Inga
<i>Andra skador</i>	Inga
<i>Föraren:</i>	
<i>Kön, ålder, certifikat</i>	Man, 44 år, elevlicens B
<i>Total flygtid</i>	3 timmar, allt på typen
<i>Flygtid senaste 90 dagarna</i>	1 timme
<i>Antal landningar senaste 90 dagarna</i>	50

Statens haverikommission (SHK) underrättades den 24 september 2002 om att en olycka med en flygskärm inträffat på Bollekollen, Bollebygd, O län, samma dag kl. 17.49.

Olyckan har undersökts av SHK som företräts av Lena Svenaeus, ordförande och Sakari Havbrandt, utredningschef.

SHK har biträtts av Jörgen Hammer som operativ expert och Tommy Åkerblom som medicinsk expert.

Undersökningen har följts av Luftfartsverket genom Daniel Hummerdal.

Händelseförlopp m.m.

Föraren var tillsammans med en kamrat i Bollekollen för att träna backglidningar med flygskärm. Fyra flygningar utfördes med gott resultat. När den femte flygningen skulle påbörjas minskade vinden något.

Föraren drog upp skärmen och sprang så fort han kunde för att få bra fart och lyftkraft men skärmen sjönk igenom nästan direkt, varvid förarens högra fot träffade marken så olyckligt att frakturer uppstod. Föraren kände detta direkt genom kraftig smärta.

Utlåtande

Fötterna är relativt hårt utsatta vid skärmflygning. Vid backglidning är man extra utsatt då man under en nedfärd kan räkna med flera markkontakter. Den aktuella backen är så flack att backens lutning i princip motsvarar glid-

talet¹ på en modern skärm. Vid starkare vindförhållanden kan man normalt flyga nedför backen utan markkontakter.

Föraren har vid tillfället burit de skydd som rekommenderas såsom hjälm, handskar samt kraftiga kängor.

Föraren innehade elevlicens och var behörig för flygningen.

Olyckan orsakades av att förarens fot träffade marken på ett olyckligt sätt i samband med en markkontakt under backglidningen.

---

¹ Glidtal: förhållandet mellan tillryggalagd sträcka och höjdförlusten